

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

REMISSVAR (U2012/2148/F)

Betänkandet Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter (SOU 2012:20)

Saco har beretts möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter (SOU 2012:20).

En mycket stor andel av de statliga forskningsresurserna kanaliseras via myndigheterna. Saco har tidigare uppmärksammat att det saknas likformighet i kvalitetssäkringen av myndigheternas forskning och utveckling. Det är självklart att all offentligt finansierad forskning skall hålla hög kvalitet och för att garantera detta måste det finnas en likformig och jämförbar kvalitetssäkring.

Saco tycker därför att det är bra att regeringen utrett hur kvalitetssäkringen ser ut på myndigheterna. Det är positivt att utredningen finner att kvalitetssäkringen håller hög eller åtminstone tillfredsställande nivå vid så gott som alla myndigheter.

Saco ifrågasätter dock slutsatsen att det mot den bakgrunden saknas skäl att lägga fram förslag av mer genomgripande slag. Även om utredaren finner att kvalitetssäkringen är tillfredsställande för närvarande, finns inga garantier för att den kommer att vara det i framtiden. För att säkerställa en fortsatt tillfredsställande kvalitetssäkring krävs ett likformigt och jämförbart system som ska tillämpas av samtliga myndigheter som erhåller statliga forskningsresurser.

Utredaren föreslår ett antal åtgärder som Saco i stort sett är positiva till. Det finns dock förslag som Saco önskar varit mer långtgående och som kommenteras nedan. Nedan kommenteras också förslag som inte finns med i sammanfattningen av förslagen men som förtjänar större uppmärksamhet.

Ett av utredningens huvudförslag är att det *bör* finnas ett vetenskapligt råd vid varje myndighet som bedriver egen forskning eller finansierar extern forskning.

Saco anser att det inte bara *bör*, utan *skall* finnas ett vetenskapligt råd vid varje myndighet som bedriver egen forskning eller finansierar extern forskning. Detta råd skall i huvudsak bestå av vetenskapligt meriterade utomstående ledamöter. Rådet skall dels besluta i prioriteringar angående interna forskningsprojekt, dels besluta i de fall myndigheten utlyser medel externt i öppen konkurrens. Det är viktigt att rådet baserar sina beslut på vetenskaplig kvalitet. Relevans för myndighetens verksamhet får aldrig användas som ett argument för att bortse från bristande vetenskaplig kvalitet.

Dock är det viktigt att detta råd utformas så att det passar även små myndigheter eller myndigheter med väldigt små forskningsvolymmer.

Vidare anser Saco att det vetenskapliga rådet skall vara ansvarig för den löpande utvärderingen av forskningskvaliteten. Vid sidan av detta bör, precis som utredaren föreslår, större utvärderingar av myndigheternas forskningsverksamhet genomföras regelbundet. Saco instämmer i att dessa utvärderingar bör utföras av externa experter, samt omfatta både vetenskaplig kvalitet och relevans.

Tiina Kangasniemi
Samhällspolitiska
avdelningen
08-613 48 06
Tiina.Kangasniemi@saco.se

Sveriges akademikers
centralorganisation
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: kansli@saco.se
www.saco.se

Saco anser att det är av yttersta vikt att ansvaret för dessa utvärderingar innehas av en instans med tydlig vetenskaplig profil. Saco förordar därför att Vetenskapsrådet ges denna inspektionsroll och ansvarar för de återkommande granskningarna av myndigheternas forskningsverksamhet. En sådan konstruktion skulle bidra till att även utvärderingarna av forskningsverksamheten håller hög kvalitet.

Utredningen uppmärksammar också att vissa myndigheter har en långtgående styrning av sin forskningsverksamhet, bland annat genom en hög detaljeringsgrad i sina regleringsbrev.

Saco håller med utredaren om att de departement som är ansvariga för detta bör överväga sina styrningsformer. Saco anser att det är viktigt att myndigheternas forskning inte detaljstyrs från politiskt håll utan att det finns en tydlig vetenskaplig grund i de prioriteringar som görs.

Saco har inget att invända mot förslagen om seminarier för handläggare i Regeringskansliet, nätverk för FoU-myndigheter samt förslaget om utvärdering av överföringarna av FoU från myndigheter till universitet och högskolor.

Slutligen vill Saco lyfta två förslag som inte finns med i sammanfattningen och som berör kompetensförsörjning och spridning av forskningsresultaten.

För att myndigheternas forskning ska hålla hög kvalitet krävs att myndigheterna har personal med hög vetenskaplig kompetens. Enligt utredaren finns det risk för att det i framtiden blir allt svårare att hitta kompetent personal för befattningar kopplade till forskningsverksamheten. I samband med denna diskussion lyfter utredaren att myndigheterna kan anställa doktorander för att underlätta rekrytering på lång sikt samtidigt som myndigheten får forskningsuppdrag utförda.

Saco är positiva till denna typ av doktorandanställningar. De kan bidra till att öka kontaktytorna mellan myndigheten och lärosätena vilket torde berika forskningsverksamheten och öka rörligheten mellan akademien och det omgivande samhället.

Saco anser dessutom att det överlag behövs fler kombinationsanställningar inom myndigheterna, där forskare på olika nivåer kan dela en tjänst mellan en myndighet och akademien. Det är dock viktigt att dessa tjänster utformas så att de tar hänsyn till de konsekvenser dubbla arbetsgivare har för bland annat sjukförsäkring och framtida pension.

Utredaren uppmärksammar också brister i hur myndigheterna sprider sina forskningsresultat. Saco håller med utredaren om att detta är en angelägen fråga som bör uppmärksammas mer, både av berörda departement och av myndigheterna själva.

Remissyttranden från DIK och Sveriges läkarförbund bilägges.

Med vänlig hälsning

Sveriges akademikers centralorganisation

Gunnar Wetterberg

Linda Simonsen